

Memorie van Antwoord 21/11 D

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 1 juli 2011

Onderwerp

Correctieve herziening kaart Wet ammoniak en veehouderij

's-Hertogenbosch

Datum

31 mei 2011

DIS-nummer

2747585

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

--

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

1. Aanleiding

Op 13 mei jl. heeft de commissie voor Ecologie en Handhaving het Staten-voorstel 21/11 inzake de correctieve herziening van de kaart Wet ammoniak en veehouderij (Wav) besproken. Tijdens de vergadering zijn enkele inhoudelijke en technische vragen gesteld, die in deze Memorie van Antwoord worden beantwoord. Voorafgaand aan deze beantwoording zal eerst in het kort worden ingegaan op de systematiek van de Wet ammoniak en veehouderij. Tevens wordt vermeld hoe gebieden, die buiten de werking van de Wav vallen, beschermd worden.

2. Systematiek Wet ammoniak en veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij verplicht Provinciale Staten tot aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden binnen de provincie. De wet bepaalt daarbij dat alleen voor verzuring gevoelige gebieden, die zijn gelegen in de ecologische hoofdstructuur (EHS) kunnen worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied. Tevens wordt vastgelegd wat onder 'voor verzuringgevoelig gebieden' moet worden verstaan. Hierbij wordt verwezen naar de voormalige Interimwet ammoniak en veehouderij en de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (UAV).

In de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij is nadrukkelijk vastgelegd dat bossen, natuurterreinen en landschapselementen niet als voor verzuring gevoelig gebied worden aangemerkt indien de aanleg of begrenzing ervan heeft plaatsgevonden na 1 mei 1988. Gebieden die zijn begrensd voor 1988 maar nog niet zijn gerealiseerd op 31 december 2001 –het moment dat de Wet ammoniak en veehouderij in werking treedt– worden eveneens niet aangewezen als zeer kwetsbaar gebied.

Dit heeft tot gevolg dat de aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden zich beperkt tot de zgn. 'bestaande natuur'. 'Nieuwe natuur' voldoet niet aan de in

de wet vastgelegde definities voor verzuring gevoelig gebied en kan derhalve niet worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied.

De Wav is ingrijpend veranderd in 2007. Eerst op grond van deze wijziging kregen Provinciale Staten de opdracht tot aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden. Voor die tijd stelden Gedeputeerde Staten alleen de EHS vast en de wet bepaalde vervolgens dat alle voor verzuring gevoelige gebieden die binnen de EHS liggen, als kwetsbaar gebied werden aangemerkt. GS hebben bij besluit van d.d. 10 januari 2006, de EHS voor de Wet ammoniak en veehouderij vastgesteld.

In de beroepsprocedure tegen het besluit van 3 oktober 2008 tot aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden, heeft de provincie voor de aanwijzing van de gebieden steeds verwezen naar het besluit van 10 januari 2006. Daarbij werd er vanuit gegaan dat gebieden, die aangewezen waren bij besluit van 2006, voldoen aan de definities voor verzuring gevoelige gebieden. Deze gebieden zijn vervolgens beoordeeld aan de hand van de in de Wav opgenomen criteria:

- * de gevoeligheid voor ammoniak;
- * de aanwezige natuurwaarden;
- * de ecologische samenhang;
- * de grootte;
- * de gevolgen voor bestaande veehouderijen.

De Raad van State heeft echter geoordeeld dat de provincie niet kan volstaan met een verwijzing naar het besluit van 10 januari 2006. Op deze kaarten is –volgens de Raad van State– slechts ter indicatie aangegeven waar mogelijk de als kwetsbaar aan te merken gebieden zijn gelegen. Daarmee is onvoldoende gemotiveerd of het om voor verzuring gevoelige gebieden gaat, aldus de Raad van State.

In het huidige voorstel worden daarom de werkkaarten Wav uit 2002 aangehaald, die als basis hebben gediend voor de verdere besluitvorming. Op deze werkkaarten zijn gebieden in Noord-Brabant geclassificeerd aan de hand van de criteria uit de Wav. Zo is op perceelsniveau aangegeven of er sprake is van een voor verzuring gevoelige grondsoort en wat de status van het perceel is. Deze werkkaarten zijn via ArcGis te raadplegen. Door nu te verwijzen naar de werkkaarten kan voor ieder perceel afzonderlijk worden vastgesteld of het voldoet aan de definitie voor verzuringgevoelig gebied. Wij gaan er vanuit dat daarmee de gebiedsaanwijzing voor de Raad van State voldoende is gemotiveerd.

3. Bescherming 'nieuwe natuur'

Voor gebieden, die niet onder de werking van de Wav vallen gelden diverse beschermingsniveaus. De Natura 2000-gebieden worden vooral beschermd door de Natuurbeschermingswet. Deze wet kent een vergunningplicht voor projecten (veehouderijen, industrie, verkeer), die een negatieve invloed kunnen hebben op een Natura 2000-gebied. Voor de invloed van ammoniak op de gebieden geldt er geen vergunningplicht als het project niet leidt tot een

toename van ammoniak op de gebieden ten opzichte van de referentiedatum 7 december 2004.

Los daarvan kunnen er eisen worden gesteld als een bepaald handelen (toekomstige projecten of dat wat al bestaat) een grote ammoniakinvloed heeft op het gebied. Die nadere eisen kunnen worden gesteld op basis van een generieke regeling van Provinciale Staten of op basis van een individuele aanschrijving van Gedeputeerde Staten. Door middel van die generieke regeling of die individuele aanschrijving kan aan degene die het project uitvoert of wil uitvoeren, de verplichting worden opgelegd om preventieve of herstelmaatregelen te nemen of om het project te staken of te beperken. In Noord-Brabant hebben we een generieke regeling voor veehouderijen, namelijk de 'Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant'. Daarin wordt onder andere aan veehouderijen opgelegd om het nieuw bouwen en het renoveren van stallen te melden, waarbij deze dienen te voldoen aan technische eisen om de ammoniakuitstoot zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast geldt dat een toename van ammoniakuitstoot verplicht moet worden gesaldeerd via de Brabantse depositiebank, waarbij een bepaalde afroaming van de ruimte in de depositiebank plaatsvindt (er wordt dus meer gesaldeerd dan de toename feitelijk is).

Verder wordt er op dit moment gewerkt aan de beheerplannen. De beheerplannen worden gemaakt per Natura 2000-gebied, waarbij ook wordt ingevuld hoe om moet worden gegaan met de hoge ammoniakbelasting op een gebied. Hierin worden bijvoorbeeld de kaders voor de vergunningverlening geschetst.

Ten slotte zal aan het eind van dit jaar de landelijke Programmatische Aanpak Stikstof aan de Tweede Kamer worden voorgelegd. Deze wordt ontwikkeld vanuit de Ministeries van EL&I en van I&M. De provincies worden daarbij betrokken. In de PAS worden de getroffen en te treffen maatregelen aangegeven, die bijdragen aan een vermindering van de ammoniakuitstoot. Daarbij wordt bepaald wat de effecten van deze maatregelen zijn. De verschillende bestuursorganen hebben een zorgplicht om de maatregelen uit de PAS uit te voeren.

Daarnaast worden natuurgebieden, geen Natura 2000-gebieden, beschermd door de aanwijzing als EHS. Ruimtelijk worden deze beschermd door de verordening Ruimte.

Er is reeds een toezegging aan de Statencommissie EH gedaan voor een toelichting op de Verordening stikstof. Bij deze bespreking kunnen tevens nadere vragen over de bescherming van natuurgebieden aan de orde komen.

4. Beantwoording technische vragen

De gestelde vragen zijn gegroepeerd naar de betreffende gebieden, waarop ze betrekking hebben:

- a. Rundveebedrijf fam. Geboers in gebied 162: Maria- en Deurnese Peel (fractie PVV)

Het rundveebedrijf van de familie Geboers ligt tegen het gebied 162 (Maria- en Deurnese Peel) aan. Het gebied 162 is in zijn geheel aangewezen als Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebied. Conform artikel 2, lid 3, van de Wet ammoniak en veehouderij, worden Habitatricht- en Vogelrichtlijngebieden verplicht aangewezen als zeer kwetsbaar gebied. Afweging van andere criteria uit de wet, zoals aanwezige natuurwaarden of de invloed van aanwijzing op bestaande veehouderijbedrijven, is dan niet meer mogelijk. Bij ons besluit van 3 november 2008 is het gebied 162 aangewezen als zeer kwetsbaar gebied. Tegen deze aanwijzing is beroep ingesteld, dat echter door de Raad van State ongegrond is verklaard, zodat de aanwijzing onherroepelijk is.

Het bedrijf ligt in de beschermingszone rond gebied 162, Maria- en Deurnese Peel. Veehouderijen waarvan de diervverblijven op 250 meter of minder dan 250 meter afstand van een kwetsbaar gebied liggen worden door de Wav in hun uitbreidingsmogelijkheden beperkt via een (gecorrigeerd) emissieplafond. Daarnaast geldt voor melkveehouderijen nog een specifieke (ruime) regeling.

De kritische depositiewaarde is niet van toepassing in het kader van de Wet ammoniak en veehouderijen.

Het begrip kritische depositiewaarde geeft de waarde aan waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende of vermestende invloed van ammoniak. Het vormt daarmee een toetsingkader voor vergunningverlening in kader van bv. de Natuurbeschermingswet. Het bedrijf kan niet uitbreiden op grond van de Natuurbeschermingswet 1998/ Verordening stikstof. De bestaande bedrijfsvoering kan daarentegen ongewijzigd worden voortgezet. Dit geldt ook voor het beweiden.

Ten aanzien van het uitrijden van overtollige mest in het gebied kan het volgende gemeld worden. Normaal gesproken worden BBL-percelen die nog niet zijn ingericht als EHS en nog niet zijn overgedragen aan een terreinbeherende instantie (SBB in dit geval) jaarlijks in pacht uitgegeven. Hoewel het uitrijden van mest feitelijk niet wenselijk is voor de realisatie van de EHS (m.n. vanwege de verrijking van de bodem ter plekke), is dit wel normaal landbouwkundig gebruik. Het hangt van het pachtcontract af of dit is toegestaan. Dit is een tijdelijke situatie.

b. Gebied 18: Reusel-Zuid (fractie PVV)

Voor gebied 18 is, ondanks dat het een A-gebied is, aan de randen maatwerk toegepast. Dit wijkt af van de algemene spelregels, die in 2008 als uitgangspunt zijn gehanteerd bij de vaststelling van de Wav-kaart. De afwijking wordt gemotiveerd door o.a. te verwijzen naar de Intentieovereenkomst, die in 2005 is gesloten tussen de betrokken organisaties in het gebied. In de Intentieovereenkomst worden de uitgangspunten van de gebiedsvisie onderschreven. Een van de doelen hierin is de afname van de ammoniakdepositie op kwetsbare natuur, hetgeen overeenkomt met het

doel van Wet ammoniak en veehouderij.

Een intentieovereenkomst is juridisch niet afdwingbaar bij een rechter.

Enkel de intentieovereenkomst geeft dan ook onvoldoende waarborgen dat de doelstellingen van de gebiedsvisie worden uitgevoerd. Er is daarom ook gekeken wat er in het gebied is bereikt. In het PS-besluit tot de correctieve herziening van de Wav-kaart is een evaluatieverslag opgenomen, waarin wordt beschreven wat m.b.t. de doelen uit de intentieovereenkomst inmiddels is bereikt (zie bijlage 3 van het besluit). Uit het verslag blijkt dat er de komende jaren een afname te zien zal zijn van 40% van de stikstofdepositie op de Reuselse Moeren. Ook zijn diverse luchtwassystemen aangebracht. Gelet op deze specifieke situatie is besloten om toch maatwerk toe te passen aan de randen van het gebied Reusel-zuid.

De bouwvlakken voor de bedrijven aan de Schepersweijer / Postelsedijk zijn thans al veelal groter dan 1,5 ha. Een verdere uitbreiding is derhalve op grond van de verordening Ruimte niet mogelijk. Er liggen nog 2 bedrijven met een bouwblok kleiner dan 1,5 ha, resp. 1,27 en 1,38 ha. De gemeente Reusel-de Mierden stelt binnenkort een beleidsregel vast, die bepaald dat vormveranderingen slechts mogelijk zijn indien alle voorzieningen binnen het bouwblok plaatsvinden. Dat is op dit moment bij deze bedrijven nog niet het geval. De verwachting is dan ook dat een eventuele uitbreiding naar 1,5 ha geen gevolgen heeft voor de ammoniakdepositie op het gebied 18.

Het doelenpakket voor Reusel-Zuid, dat met de Intentieovereenkomst wordt onderschreven, beslaat nog meer doelen dan alleen de afname van de ammoniakdepositie op kwetsbare natuur. Men wil daarnaast ook bv duurzame energie stimuleren. Hiervoor beziet men de mogelijkheden van windenergie. Aangezien het evaluatieverslag ingaat op alle doelen, worden deze doelen genoemd; ze zijn echter niet relevant voor de Wav-kaart.

c. Gebied 607 en 608 (fractie D66 en PvdD)

In de Verordening ruimte fase I is het noordelijk deel van het MOB-complex aangewezen als zoekgebied stedelijke ontwikkeling. Het betrokken complex is inmiddels verworven door de provincie ten behoeve van de ontwikkeling van ruimte voor ruimtekavels. In overleg met de gemeente Mill wordt thans bekeken hoe de ontwikkeling gezamenlijk opgepakt kan worden. Mede door deze concrete ontwikkeling is besloten om de gebieden 607 en 608 niet meer aan te wijzen als zeer kwetsbaar gebied.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Voorzitter,

Secretaris,

Auteur: M.L.P.J. van Bommel, (073) 681 20 21